

Şiiri edebiyat bahçesinin kaysısı gibi düşünelim ve buradan hareketle bir girizgâh yapıp şiir vadisine doğru bir yolculuk yapalım istedim. Bu yolculuk esnasında karşımıza hangi şairler çıkacak, hangi şiirleri anlamaya çalışacağız; hangi şiir gönlümüzü gönendirecek, hangi şair bize “şiirden anladığın bu üfürükler mi” diyecek orasını bilmiyorum ama bir şiiri okurken o şairin kim olduğundan ziyade şiirine bakarım. Ya da şöyle diyelim: Şair zarf ise şiiri mazruftur.

Çok beğendiğimiz bir şiiri okuduğumuzda elinizin altında bir kitap varsa kitabı, dergi varsa dergiyi ya da biraz eski zaman adamıysanız ve dahi başınızda şapkanı varsa yere ya da masaya vurursunuz. Bu eylem “işte şiir budur” ya da tam tersi manasındadır. “Metrisin önünde durdum/Hasretim yerlere vurdum” şarkısının ikinci dizesi aslında şapkamı yerlere vurdum şeklinde olmalı. Ancak hasretten ya da acıdan şapka yere vurulur diye düşünmekteyim.

Şiirin edebiyat bahçesinin kaysısı meselesine de açıklık getirelim değil mi?

Kaysının ana vatanının Malatya olduğunu göz önünde bulundurarak şöyle diyebiliriz: Her yıl bir kaysı bahçesinden her yıl aynı verimi elde edemeyiz. Bazı mevsimler bahar yalancıkdan gelir çiçekler erken açar, arkasından havalar birden bire soğur ya da bir dolu afeti gelir çiçekleri yere indirir ya da bir hastalık gelir üretici mateme bürünür. İşte şiir de biraz böyledir. Bazı zamanlarda iyi şiirler yazılır bazı zamanlarda da çok kötü şiirler yazılır. Bu biraz da şairin ruh ikliminden kaynaklanır. Bu rüşünü ispat etmiş şairlerin iyi şiirlerinin yanında kötü şiirler yazması ya da rüşünü ispat etmeye çalışan şair adaylarının iyi şiirler yazması gibi bir şeydir.

Elimize aldığımız bir kitapta ya da bir dergide bütün şiirleri beğeneceğimiz anlamına gelmez. Önemli olan şair şiiriyle size dokunuyor mu? Bir şiirden bir dize ya da bir kelime dahi size dokunmuyorsa ya da bir kitabı, dergiyi karıştırmaya başladığınızda rast gele okuduğunuz şiirler kendini tekrardan okutmuyorsa “bir gram bal için bir kağrı keçi boynuzu yemem” düşüncesiyle kitabı da dergiyi de bir kenara bırakırsınız. Dergi yönetmenleri en beğendikleri şiiri ya derginin içindekiler bölümünden sonra ilk sayfaya ya da derginin arka kapağına koyarak hem şaire hak ettiği yere oturtmayı hem de okuru dergiye buyur ederken “bak bu şiirdir ha” demeye getirir. Bu fakir de zaman zaman dergilerdeki baş şiirlere bu gözle bakar ondan sonra diğer şiirleri okumaya başlar. Beğenirse şapkasını yere vurur ve zaman kaybetmeden bu güzel şiirin şairine bir şekilde ulaşarak marifetine iltifat gösterir.

Aslında her şair biraz da kendini yazar. Dizelerinin arasında iç dünyası ile ilgili ipuçları vererek kendi ruh akrabalarına göndermede bulunur. Belki de şairin dizeleri arasında bu akraba duygularıyla karşılaştığınızda şair size biraz daha tanıdık gelir. Bazen de şiir bir vesile olur şairle tanışırsınız, hüznünüzü, sevincinizi paylaşabileceğiniz uzaktan da olsa yeni bir dostla tanışmanıza vesile olur.

Şiirleriyle ruh akrabalığı kurduğum şairlerden bu güne kadar bir kemlik görmedim. Şiirin vesile olduğu şairlerle kurulan dostluklar zaman içinde ruh dalgalanmalarına göre şekillenir safisi darasından fazla ise dostluğu sürdürür, darası ağır gelmeye başladığında da akrabalık ilişkilerini tekrar gözden geçirme ihtiyacı hissedersiniz.

İşte şiirinde bana bu akrabalık duygularını yaşatan bir şiir:

*“Susmak
en sesli konuşmakmış
gürül gürül akmakmış gönül ırmaklarına
yanında yürürken
karşında otururken
sanki hep el ele
sanki hiç düşmeden
hiç telaşe etmeden
athyoruz büyük bir çukuru birlikte.*

*Arkadaşım
sığındığım bu kelimeyi sakla
temmuzlar geçer*

martlar baharı bulur
yıkarcı ellerimizi yeniden
her sabah,
her taze başlangıcında hayatın
unutma
sıcaklığımı korusun yanı başındaki yerim.¹

Yazımızın bir yerinde kayıtsızdan her mevsim aynı verimi alamayız demiştik. Demek ki mevsim iyi geçmiş ki Birnokta dergisinin Eylül 2019 sayısında, C. Hüseyin Düz'ün *Aşk Doğrudan Gelir*, Kadir Ünal'ın, *Atlas Kuşlar Denizkızları Vesaire*, Ulaş Konuk'un, *Avlu*, Rıdvan Kadir Yeşil'in, *Sen Biz Değil*, şiirleri de bize dokunan şiirlerdi ama esas dokunan şiir ise; Bünyamin Durali'nin şiiri oldu.

Birikimler başlığını taşıyan uzun bir şiir derginin üç sayfasına misafir olmuş. Biz de sayfamızda bize akraba gelen bu uzun şiirden bölümler alarak şiirin kapısını tıklatalım.

"a1 Gül Birikimi

bu gül birikimi var ya
bu göğsüne sınımsız sığdırdığım
seni bu esritir işte
ısıtırsa bu ısıtır senin geceni
hayatın büyüyen yankısıyla ısıtır melodisiyle
bu kehribar kelimesinden sana aşkımın
bu sılamlardan gurbetinden derlediğim
tarihsel karşıtlığından gülüşümüzün

"c1 Yol Birikimi

yayılışına benim yaralarımın
fazlasıyla tiftiklenmiş yalnızlığıma
bulaşıcı soğukluğuna benim ıraklığımın
bur ucundan öbür ucuna bütün bütüne bağlanmakta
mümkün değil, yaşayamazsın
güneşin bile işleyemediği
buzdan katı kütlelerdir, nice yol gitsen
çözülmezler aramızda

"e2 Hâl Birikimi

o hâl birikimi yok mu
o kalbime küme küme doldurduğun
beni o yıpratır işte
yıpratırsa o yıpratır yürüyüşümü
hiçliğin algılanmaz uzamıyla yıpratır, yakalanmaz özüyle
o şiddetli dilbilgisinden bana vurduğun
o eylülde ve şubattan kotardığın
yırtık-pırtık haritasından duruşumuzun"²

Üç sayfaya misafir olan bu şiirin başlıkları da şiir kadar önemli. *Gül, Kül, Dal, Çöl, Yol, Yel, Lâl, Yıl, Dil* ve *Hâl Birikimi* ara başlıkları şairin bir gelenek damarının olduğunun ipuçlarını da veriyor.

Söz yerinde açılır derler. Yıllar önce Birnokta dergisi şairlerin ve yazarların isimlerini kapatıp sadece eserlerin üstüne başlık koyduktan sonra yayınlamış daha sonra da bu yazı ve şiirlerin kime ait olduğunu sormuştu. İşin doğrusu dergiyi takip ettiğim halde başyazı ve bir şiirin kime ait olduğu haricinde hiç birisi hakkında şu şiir şunun şu yazı şunun diyememiştik. İşte ona benzer bir şey oluştu. Acaba bir şairden bir dize, bir başka şairden bir dize aldığımda şiir nasıl olacak diye bir çalışma yaptım.

Buradaki gayemiz şairlerinin dizelerinden yaptığımız alıntılarla ortaya yeni bir şiir çıkıyor mu çıkmı-

1 Çelik Süleyman, "Arkadaşım", *Birnokta*, S. 212, 2019, s. 3.

2 Bünyamin Durali, "Birikimler", *Birnokta*, S. 212, 2019, s. 4, 6.

yor mu onu deneyeyim dedim. Eğer deneyimizi başarılı bulursanız demek ki birçok şairin şiiri birbirlerini tamamlayan şiirler olarak karşımıza çıkar. Bu da şiirimiz adına üzüntü verici bir durum olsa gerek diye düşünmekteyim. İşte şairlerden alıntıladığım dizelerle ortaya çıkan şiir.

*“Yalnız bir serçe uzansın pencereden içeri
Soluk bir kaygılayım utangaç ve telaşlı
Bir de yağmur avuçlarımı ıslatan
Ürkek bir gebelikle kudurmuşum güç bela
Güvercin gündemi tansiyonumuz.”³*

*Sana hiç bir şey olmamış gibi bakıyorsam
İllegal bir çığığa ekliyorum sesimi
Mevsim kıştı ve yine yenilmiştik
Bir nar ağacı kaldı senden⁴*

*Bakıyorsun gözlerini kısarak
Gözlerimi yıldız yağmurlarından söndürdüm
Şimdi nasıl bulurum seni, nerede hangi sözlükte
Açılırken orkideler ve lilyum çiçekleri...⁵*

*Hep yarınlara bıraktık hayalleri
Başka bir mevsim getir bana
Kırdık döktük her şeyi
Artık şiir yazılmıyor”⁶*

Hani bilenler bilir rahmetli Basri Gocul küçük müdahalelerde bulunduğu şiirlerin altına; “Böyleleştiren: Basri Gocul” yazarmış. Biz o rahmetli gibi yapmadık. Şairlerin kendi dizelerini başka şair dostlarının dizeleriyle alt alta getirerek yeni bir şiir çıkarmaya çalıştık. Doğrusu elbette böyle olmamalıydı.

*“duyguların serinliğine bırakıyorum kendimi
kör öfkelerin uykusuzluğundan vakit bulursan
seninle oynamak için yalın ayak yeterli
öfkesini eline diline lanetine hayran olduğum⁷*

*Ceplerinden utanır yoksulluklarında çocuklar
Bilemezsin nasıl ağıt yakar içimdeki vaveylalar
Uykuların çeperinde arsız rüyalarla
Mavi bir düşün lacivert yalnızlığında ağır misafirim...⁸*

*Suratımda cam kırıkları savrulurken
Gözlerinden ateş çıkaracak bütün bakireler
-Zaten şehir fiyakası bozulmuş insan dolu-
Ve kasabanın çatkısız kızları süzülüyor sokaklarda”⁹*

Hani Mevlana hazretleri “Dün dün de kaldı cancağızım, bugün yeni şeyler söylemek lazım” diyor.

Haydi bir de Orhan Veli'nin *Sere Serpe* şiirinden yola çıkarak şöyle söyleyelim: “İçinde kötülüğü yok, biliyorum;/Yok, benim de yok ama...” böyle de yazılmaz ki!

3 Murat Çetin ve Ayşe Altıntaş, “Saklı Kalmış Bir Sancının İtirafı, Hükmünü Yitiren Bahar”, *Yedi İklim*, S. 354, 2019, s. 58, 59.

4 Ercan Ata ve Hüseyin Çolak, “Ağır Hasar, Uçuruma Tutanmak”, *Birnokta*, S. 213, 2019, s.18; *Maarifnâme*, S. 7, 2019, s. 3.

5 Çağrı Subaşı ve Suphi Okşak, “Elma Tutulması, Kalbim Tenhasında Ölmüştür Gecenin”, *Aşkar*, S. 51, 2019, s. 5; *Kurgan*, S. 46, 2018, s. 57.

6 Yunus Kemal ve Tuba Kan, “Aynalara Bakmak, Bitmeyecekmiş Gibi”, *Aşkın eHali*, S. 53, 2019, s. 24; S. 54, 2019, s. 33.

7 Arif Mete ve Altay Taşkın, “Lain, Orta Saha”, *Edebiyat Ortamı*, S. 58, 2017 s. 25; *Türk Dili*, S. 743, 2013, s. 55.

8 Hatip Çiçek ve Züleyha İzbay Bilgiç, “Küsurat, Gül Vurgunu”, *Şiar* S. 18, 2018, s. 27; *Güneysu*, S. 118, 2018, s.34.

9 Onur Dölek ve Aynur Aktaş, “Fiyaka, Edebi Bir Ölüm Yalnızlık”, *Güneysu*, S. 118, 2018, s. 8; *Şiar* S.18, 2018, s. 25.

